

Bibliai jelképek

Írta: Zakor János

ELŐSZÓ

*„Aki az írás értelmét nem magából az írásból veszi,
az ellensége az írásnak.” (Pascal)*

KEDVES OLVASÓ!

Ez az összeállítás elsősorban azoknak szeretne segíteni, akik most kezdenek ismerkedni a Bibliával. Tudjuk jól, milyen nehéz megérteni az Írást, már csak a nyelvezete miatt is. Főleg akkor tűnik igazán nehéznek, amikor a szövegben jelképekkel találkozunk, s nem mindig tudjuk értelmezni. A Bibliának egységes jelképrendszere van, ami azt jelenti, nem nekünk kell törnünk a fejünket azon, hogy mi az értelme, a Szentírás maga azonosítja az általa használt jelképeket.

Egy példa: a páskabarány mindannyiunk számára ismert jelkép, az Egyiptomból való kivonuláskor rendelte el az Úr Izrael számára. Azt jelentette, hogy amiképpen meg szabadította az Úr népét az egyiptomi fogságból, ugyanúgy megszabadítja őket a bűn fogságából az élete feláldozásával. Ezért aki hitt a szabadulásban, annak meg kellett ölni a bárányt, s a vérből az ajtófélfára hintem~ így nem érte őket a csapás; akik viszont nem hittek, abban a családban meghalt az elsőszülött. Itt is láthatjuk, hogy a bűntől való szabadulás az egész történelem folyamán a Jézus Krisztus vérében, áldozatában való hit által történt. (IL Móz. 12: 1-13)

Nézzük meg, hol azonosítja a Biblia egyértelműen ezt a jelképet. Keresztelő János így mutatott rá Krisztusra, amikor hozzá ment a Jordán folyónál, hogy megkeresztelkedjen. „Íme az Istennek ama Báránya, aki elveszi a világ bűneit.” (Jn. 1:29; lásd még L Kor. 5:17; Jel. 5:12) Ebből a példából is látható, hogy nem kell találgatnunk, belemagyaráznunk semmi emberit, a Biblia önmagát fejt meg az őszinte Istent keresőlélek előtt. Ő elvezet minden igazságra, ha alázatos szívvel keressük Őt. (Jn. 16:13)

Az Úr Jézus maga jelentette ki: „... az írás fel nem bontható.” (Jn. 10:35)

Erre figyelmeztetett Isten már az őszövetségben is: „Semmit se tegyetek az ígéhez, amelyet én parancsolok néktek, se el ne vegyetek abból.” (V. Móz. 4:2) Természetesen az itt idézett ígéken kívül, más hasonló ígehelyeket is találhatunk, amelyek szintén segítik a jelképek még jobb megértését. Mi igyekeztünk a legkézenfekvőbbeket és a könnyen egyszerűen érthetőket idézni. Azért csak az ige helyét, s nem magát a szöveget írtuk ki, hogy magunk keressük meg, hol találhatók, hogy ezáltal is gyakorlottabb Biblia-kutatókká váljunk. Helyénvaló itt is Pascal megállapítása. 48. gondolat:

Két tévedés:

- 1) „Ha mindent betű szerint értelmezzük. „
- 2) „Ha mindent rejtett értelme szerint értelmezzük.”

Ezeknek a jelképes kifejezéseknek a Bibliában természetesen megtalálhatók a szó szerinti jelentésük is. Ez mindig kiderül magából a szöveggörnyezetből. A jelképek használata a prófétaíratokra jellemző leginkább! Nem minden jelképet azonosítottunk, s vannak nyilván nehezebben érthetőek is. Ahhoz, hogy értsük is, mire utalnak a jelképek, szorgalmasan kell forgatnunk a Szent Írást. Egy idézettel kívánok sok áldást a kedves olvasónak:

„Igen, ha bölcsességért kiáltasz, és az értelemért a te szódat felemeled,
Ha keresed azt, mint az ezüstöt, és mint a kincseket kutatod azt:
Akkor megérted az Úrnak félelmét, és az Istennek ismeretére jutsz.” (Péld. 2:3-5)

A Szerző

JELKÉPEK

AJTÓ: Jézus Krisztus, egyedül Ő általa járulhatunk az Atyához. Ő az egyedüli „ajtó”. Nincs más közbenjáró, más „ajtó”. (*Jn. 10:7-9*) Az ige ajtaja, Isten szavának a megértése (*Kol. 4:3*), annak tiszta feltárása az emberek előtt (*Ef. 6:18-20*).

AMA NAPON, UTOLSÓ IDŐ: (*Mt. 24:19; Ésa. 2:20-21; vö.: Jel 6:12-17*). Az Úr napja (*II. Pt. 3:10-12; Ésa. 13:6-11; vö.: Jel. 6:12-18*). A harag napja, a vég ideje (*Sof. 1. fejezet*). Nagy nyomorúság (*Dn. 12:1-2,4,9,13; Mt. 24:21-22; Jel. 7:14*). Mindezek a kifejezések utalnak a történelem lezárulására, a Jézus Krisztus második eljövetele közvetlenül megelőző időszakra.

ARATÁS: (*Jóel 3:13; Mt. 13:39; Mt. 13:24-30; Jel. 14:14-16*). Jézus második eljövetele, a világvége.

ASSZONY: (*Ésa. 4:5-6; Jer. 3:14; Jel. 12:1-6*). Az Isten népét, egyházát, gyülekezetét szimbolizálja, mind az Ó-, mind az Újszövetségben.

BABILON (BÁBEL): A menny kapuja. Ennek látszik majd az a hatalmas összefogás, amellyel a történelem végén az emberiség próbálkozik. Vallások és politikai hatalmak összefogása, hogy megmentse a földet. Vallási hatalom jelképe, amely eltorzult (*Lásd Jel. 17:1-6*). A végidőbenjelentkező vallási hatalmat az egész föld népe követi, de ez félrevezeti, becsapja a föld lakosait (emberi összefogás). A hitehagyó egyházakkal is azonosítja a Biblia. Vallási, bábeli zűrzavar a következménye. (*Lásd Jel. 17:1-6*) Isten felszólítja az igazán hívőket, fussanak ki ebből a Babilonból. (*Ésa. 48:20; Jer. 51:6,9; Jel. 18:2,4; Jel. 13:3-4,8*). Emberi összefogás, egységre törekvés, amely kudarcba fullad. (*Jel. 18:9-24*)

BÁRÁNY: (*II. Móz. 12:1-11; Jn. 1:29, 36; Jel. 14:4*). Jézus Krisztus.

BÉLYEG: (*Jel. 13:16-17; Jel. 14:9-10; Jel. 15:2; Jel. 16:2*). Azokon van, akik egyetértenek az Isten ellenes hatalommal, s önként felveszik a bélyeget, amelyet ez a hatalom tesz rá az emberre. Nyilván ez a bélyeg ennek a vallási hatalomnak is a jele s nem valami bélyeg a testen, hanem eszmei dolog, amely embertől származik és nem Istentől (emberi hatalomtól). Míg a pecsétet Isten helyezi el szolgálói homlokára, addig a bélyeget az a hatalom helyezi a homlokukra vagy kezükre. A homlokokon levő bélyeg azt jelenti, hogy gondolkodásban egyetértenek ezzel a hatalmi elképzeléssel. Akik csak a kezükre veszik fel, azok nem értenek egyet, de félelemből vagy közömbösségből mégis elfogadják.

BÚZA, ÁRPA, KENYÉR, GABONA, MAG: Isten igéje, a Szentírás, amellyel naponta táplálkozunk kell, hogy erőnk legyen nemet mondani a bűnnek, és igent a Szentlélek készítésének, hogy növekedjünk a hitben, a szeretetben, az igazságban és Isten ismeretében. (*Jn. 6:35, 48, 51, 63; V. Móz. 8:3; vö.: Mt. 4:4*)

BŰN KOVÁSZÁ: (*II. Móz. 12:15,17,19-20; Gal. 5:9; 1. Kor. 5:6, 8*). A bűn, az önzés éppúgy észrevétlenül rontja meg az embert, mint ahogy a kovász a tésztát megkeleszti.

CSILLAG: (*V. Móz. 24:17; Mt. 2:2*). Maga az Úr Jézus.

CSILLAGOK: Hívó, igaz emberek: (*Fil. 2:15*). A gyülekezetek vezetői: Jel. 1:20; Dn. 12:3

EDÉNY: Az emberi testet, magát az embert jelöli. (*Jer. 25:34; Rm. 9:24; II. Tim. 2:20-21*)

EGYIPTOM: A bűn jelképe, s így az Egyiptomból való kivonulás a bűntől való szabadulást szimbolizálja. Szolgálat háza: (*II. Móz. 20:2*).

A bűn szolgaságából megszabadít az Úr. (*V. Móz. 5:15; Jn. 8:34, 36*)

ESŐ, KÉSŐIESŐ: A Szentlélek kiárasztásának jelképe (*Ésa. 44:3; Jóel. 2:23, 28; Hós. 6:3; 10:12*).

FEHÉR RUHA: A tiszta, makulátlan jellem, amit hit által Istentől nyerünk, s az ebből fakadó igaz cselekedetek, amelyek az üdvösség feltételei. (*Mt. 22:12; vö. Jel. 19:7-8; Jel. 3:4-5,18; Zsolt. 51:4, 9,12; Jel. 7:14-17*)

FENEVAD: A jelkép megéretéséhez el kell olvasnunk Dániel könyve 7. fejezetét Itt találkozhatunk négy világbirodalom jellemzésével:

1. Babilon szimbóluma: A szárnyas oroszlán: (*Dn. 7:1-4; Jer. 4:6-7; Jer.51:37-38*)

2. Médó-Perzsa birodalom: A medve, és kétszarvú kos: (*Dn. 7:5; 8:19-20*)

3. Görögország: Párduc, szőrös kecskebak: (*Dn. 7:6; 8:21*)

4. A vas Róma: Bár név szerint nincs megjelölve, de a jellemzésből és a történelemből is egyértelműen azonosítható, hisz így követték egymást a világ birodalmak (*Dn. 7:7*). Ebből a negyedik hatalom-ból nő ki egy másik, **amely az előző hatalmak minden tulajdonságával rendelkezik** (*Jel 13:2*), ezért nevezi így a Biblia **FENEVAD** (*Dn. 7:8*).

Logikus, hogy nem egy új birodalomra kell itt gondolnunk, hisz Róma bukása után egyik világhatalomra törő nemzet sem érte el azt a roppant hatalmat, amellyel az első négy rendelkezett. Sőt ha megfigyeljük, ez a fenevad Rómából nőtt ki, és a történelem lezárulásáig fenn áll „kéz nélkül rontatik meg” (*Dn. 8:25*) Jézus Krisztus második megjelenése fogja megsemmisíteni (*Jel. 19:11, 19-20*). Mindezekből következik, hogy vallási hatalomról lehet csak szó.

Vallási hatalom: *Dn. 7:21, 25; 8:25; 11:36-39; Jel. 13. fejezet*

Itt olvashatjuk, hogy a színpalak mögött valójában Sátán áll, aki az egész földkerekséget elhiteti. (*Jel. 12:9*). Az ítéletkor semmisül meg (*Dn. 7:10-11, 26; 8:17, 25; 12:1; Jel. 19:20*)

A Biblia megkülönböztet három fenevadat:

1. **A TENGERBŐL FELJÖVŐ FENEVAD:**

A népek, nemzetek közül kiemelkedő vallási hatalom. (*Jel. 13:1*)

2. **A FÖLDBŐL FEÜVŐ FENEVAD:**

Egy adott földrészen létrejövő, politikai, gazdasági, katonai nagyhatalom. (*Jel. 13:11*)

3. **A MÉLYSÉGBŐL FELJÖVŐ FENEVAD:**

A spiritizmus, okkultizmus, lélekvándorlás, a szellemekben való hit, halott idézés, s minden ehhez kapcsolódó ezernyi megmagyarázhatatlan jelenség (ufók, energiák, erők, csodás gyógyulások stb.), amelyek elárasztották az egész világot. Ezen jelenségek mögött maga Sátán áll. (*Jel. 11:7, 13:13-14, 16:13-14, 17:8; V. Móz. 18:10-14*)

A történelem végén, Jézus Krisztus második eljövetele előtt ez a „hármasszövetség” megvalósul. „Az egész föld csodálva követi azt.” (*Jel. 13:3-4, 17:12-14*). Azok pedig, akik inkább Istennek engedelmessé válnak, mint hogy ennek a fenevadnak a bélyegét vegyék magukra, azokat üldözni fogják, sőt megakarják ölni. (*Jel. 13:14-16; 14:9; 15:2; 20:4*)

FERTŐZÖTT RUHA: Bűnös állapot, önző gondolkodás, önző cselekedetek, (SZENNYES) rossz jellem. (*Ésa. 64:5; Zak. 3:3-4*)

GYERTYATARTÓ: Isten népe, gyülekezete, akiknél van a világosság, az Isten beszédének (élet beszéde) ismerete és az igaz Istenismeret. (*Jel. 1:20; Mt. 5:14-16; Fil. 2:16*)

GYÜMÖLCS: Összefoglaló néven a jó jellemtulajdonságokat nevezi így a Biblia, amelyek az Isten Lelke által teremnek azok életében, akik megtérnek, vagyis megváltozik a gondolkozásuk. Szembefordulnak a bűnnel, az önzéssel. (*Mt. 3:8; vö.: Gal. 5:22; Mt. 7:16-18; Péld. 8:19*)

HAMIS TUDOMÁNY KOVÁSZA: Isten igazságába keverik vallási vezetők (például farizeusok), melyet sokszor képmutató vallásoskodás kísér. (*Mt. 16:11-12; Lk. 12:1; Lk. 11:44-54*)

HULLÓ CSILLAG: Sátán és angyalai, akik bár ismerik az Istent, szeretetét és igazságát, ennek ellenére eltértek a helyes útról, és a gonoszság útját követik. Az embert is szüntelenül erre akarják rábírní, hogy elpusztítsák. (*Lásd Jn. 8:44*) (*Ésa. 14:12-13; vö.: Jel. 9:1; 12:4, 7-9*)

ISTEN DICSŐSÉGE: Isten lényéből sugárzó szeretet, igazság, jóság, hatalom, teremtő erő, irgalmaság, tökéletesség - egyszóval az Ő jelleme. (*II. Móz. 33:18-19; II. Móz. 34:5-8; Ésa. 40:5; Zsolt. 19:2*)

IZRAEL: Az Ószövetségben Isten népének a neve, az Újszövetségben is használja a Biblia a keresztény hívőkre, az ígéret fiaira. (*Rm. 9:6-8; Zsolt. 81:12; Gal. 6:15-16*)

JERUZSÁLEM: Isten népe, de Sionnak is nevezi, mert Jeruzsálem városa Sion hegyén épült. (*Zsolt. 147:11-12; Zak. 1:17; Sof. 3:16*)

JÓ ILLATÚ FÜST: Az imádság jelképe. Amint a füst felfelé száll, úgy „száll” az ember őszinte szívből fakadó imája Isten felé. (*II. Móz. 30:7-8; vö. Zsolt. 141:2; Jel. 8:3*)

KÉTÉLŰ ÉLES KARD: Isten beszéde az ige, amely elválasztja a hamisat az igazságtól, általa különbséget tudunk tenni a jó és rossz között. (*Ef. 6:17; Jel. 1:16; Jel. 2:12,16*)

KORONA: A győzelem, az igaz élet, az örök élet jelképe, melyet azok nyerik el, akik győztek a bűn felett, hitüket megtartották, igaz életet éltek, s így örök életet nyertek. Jézus Krisztus adja át az üdvözülteknek személyesen. (*II. Tim. 4:8; II. Tim. 2:5; Jak. 1:12; Jel. 2:10; 3:11; 4:4*)

KOVÁSZ: Isten országának alapelvei, a szeretet, az igazság törvénye, amelyet az ember ha szívébe fogad, épp olyan észrevétlenül átalakítja, mint a kovász a tésztát. (*Lk. 13:20-21; vö.: Lk. 17:20-21*)

KOVÁSZTALANSÁG: A bűntől, az önzéstől megtisztult ember (jellem), tisztaság igazság (*II. Móz. 12:15 vö.: I. Kor. 5:7-8*), (*Az úrvacsora jelképei, a kovásztalan kenyér és erjedetlen must, az Úr Jézus tiszta, büntelen életét jelképezte. Nem volt életében a bűn kovászából, ami romlást, erjedést okozott volna. Lásd III. Móz. 10:8-12; vö.: Lk. 1:15*).

KŐSZIKLA: Az Úr Jézust jelképezi, ellentétben azzal a felfogással, amely Péternek tulajdonítja ezt a jelképes elnevezést. (*I. Kor. 10:4; Zsolt. 19:15; V. Móz. 32:4; Mt. 7:24-29*)

KÚT, KÚTFŐ, KÚTFEJ: Jelenti az Úr Jézust, akiből meríthetjük az életnek igéjét, mint a kútból a vizet. (*Jer. 17:13; vö.: Jn. 4:10; Zak. 13:1; vö.: Jn. 7:37; Ésa. 48:21; Ésa. 12:2-3*) Továbbá mindazokat, akik

befogadták ezt a „vizet”, és így ők is kutak lesznek, akiknek a szívéből az életnek igéje „buzog”, s adják tovább a szomjas lelkeknek. (*Jn. 4:14; Jn 7:38*)

MENYASSZONY: Jézus második eljövetelére, elkészült a bűneiktől megtisztult hívők sokasága. (*Ésa. 61:10; Ésa. 49:18; Jel. 19:7-9; Mt. 25:1-13*)

ASSZONY: Az Isten népét, egyházát, gyülekezetét szimbolizálja, mind az Ó-, mind az Újszövetségben. (*Ésa. 4:5-6; Jer. 3:14; Jel. 12:1-6*)

OLAJ: A Szentlélek jelképe. Olajjal kenték fel a királyokat, a papokat. Jelezve azt, hogy az Úr áldását adta rájuk, s kiválasztotta őket fontos szolgálatra. Így velük kíván lenni a Szentlélek által. (*Zak. 4:1-6; Jel. 11:4; I. Sám 16:1,3,13; II. Móz. 29:5-7; Mt. 25:3-4*)

PARÁZNA ASSZONY: Az Ószövetségben Izráelt jelképezte, amikor elfordultak Istentől, hamis isteneiket követték, és ezzel megszegték a szövetséget, amelyet a Sínai hegyen kötött velük az Úr. (*II. Móz. 19:5; vö.: V. Móz. 5:14; Jer. 3:1-3, 8; Hós. 2:1-12*)

A történelem végén pedig azokat az egyházakat jelöli, amelyek eltorzítják az Isten beszédét, nem tartják meg az Isten törvényét, sőt megváltoztatják (lásd Tízparancsolat) s ezáltal hamis istenképet tárnak az emberek elé. Világi hatalmak kegyeit keresik, hogy így még nagyobb hatalomra és gazdagságra tegyenek szert.

Állam és egyházak összefonódása. Akik hűségesek Istenhez és az Ő törvényéhez, azokat üldözik, sőt meg akarják ölni. (*Jel. 17:1-6,15; Jel. 19:2; Jn. 15:18-20; Jn. 17:8-9, 14-17*)

PECSÉT, JEGY: Isten hitelesíti az igazán hívő embereket, magáénak vallja, és védelme alá helyezi mindnyájukat. Mert ők Isten szeretetét, az Ő üzenetét, igéjét adták tovább, életükkel, jellemükkel bemutatva azt. Homlokukra helyezi Isten a pecsétet, azt jelképezi, hogy ugyanaz a szeretet és gondolkodásmód, értelem van bennük, mint Krisztusban volt. (*I. Kor. 9:2; Jel. 7:2-3; Ezék. 9:3-4; Ef. 4:30; Jel. 9:4; II. Kor. 1:22*)

RÉSZEGÍTŐ ITAL, RÉSZEGSÉG, BOR: Eszmei, szellemi, vallási ideológiákkal az eltorzult egyházak a történelem végén „leitatják” a föld „királyait” (politikai vezetőit) és a föld lakosait is. A részegítő ital a békesség ígérete, a nyugtatgatás, az egység ígérete mind politikai mind gazdasági, mind vallási téren (*Jer. 23:16-17; Vö.: I. Thessz. 5:3; Ésa. 30:10*).

Egy új Bábelt akarnak felépíteni. Ezzel „részegítik” meg a föld lakosságát, aminek következtében az egész föld csodálva követi ezt az eltorzult vallási hatalmat (*Jel. 13:3*). Az embereket nem megtérésre, a bűneiktől való elfordulásra, s nem az Isten igéjéhez vezetik. (*Jel. 17:1-2; Jel. 14:8; Hab. 2:15; Jer. 51:7*)

SZARV: A hatalom, erő jelképe. (*Dn. 7:7-8; vö.: Jel. 17:12-13*)

SZÉL, SZELEK: Háborúk, veszedelmek. (*Jer. 25:32; Dn. 7:2; Jer. 51:1; Jel. 7:1*)

TENGER, NAGY VIZEK: Nemzetek, népek, sokaság. (*Jel. 17:1, 15; Zsolt. 18:17-18; Dn. 7:1-3; Ésa. 17:12-13*)

SZÉL: A Szentlélek munkálkodása hasonló a szélhez, mert láthatatlan, de hatását mégis érezzük. (*Jn. 3:8; Ap. csel. 2:2*)

SZÖVÉTNEK: Isten ígését jelképezi, amely világít, hogy a helyes úton járjunk (*Zsolt. 119: 1 05; Péld. 13:9*). Maga Krisztus, mert ő a szövétnek II. Sám. 22:29 szerint. VÖ.: Jel. 22:5; II. Pt. 1:19
Segít a tisztánlátásban, hogy mi a jó és mi a rossz. Zsolt. 18:31

SZŰZ: Azokat nevezi így a Biblia, akik nem fogadtak be Szentírástól eltérő tanokat (Leány). Nem vesznek át más vallásokból szokásokat, hagyományokat, tanításokat. Más „asszonyokkal” (lásd: jelentését fentebb) nem „paráználkodnak”, nem vesznek részt vallásos ünnepeiken, szertartásaikon, nem azonosulnak azzal. A világ barátságát sem keresik (*Jakab 4:4*), nem azonosulnak a világ gondolkozásmódjával, ünnepeivel és szokásaival sem, ha az ellentétben áll Isten ígésével.

Egyedüli mércéjüknek az Isten szavát tekintik, ehhez szabják gondolkozásukat, cselekedeteiket, egész életüket. Ezért szűzek, mert nem fertőztették meg magukat mindezen dolgokkal. A Biblia bemutatja a zsidó nép történeimén keresztül, hogy hová torzul az ember, egy nép is, ha idegen isteneket követ.

Olvashatjuk a Bírak könyvét, klasszikus példája ennek a dolognak a megértéséhez. Salamon bukását is a más vallásból átvett szokások okozták. A próféták is folyton erre a veszélyére figyelmeztették a népet, mindhiába, s a hetvenéves babiloni fogság lett a következménye. Nagyon jó példa erre Bálám esete is. Azt tanácsolta Bálák moábita királynak, miután többszöri próbálkozás után sem tudta megátkozni a zsidókat, hogy hívják meg őket az ünnepeikre, keveredjenek közéjük, sakkor legyőzhetik őket (*IV. Móz. 22:1-3, 5-6; 25:1-3; vö.: 31:16*). A történelem végén, Jézus Krisztus második eljövetele előtt, a kereszténység szintén ebbe a hibába esik bele (*Jel. 2:14*), (*II. Kir. 19:20; Jer. 14:17; Mt. 25:1-13; Vö.: Jel. 14:4!*)

TENGER, NAGY VIZEK: Nemzetek, népek, sokaság. (*Jel. 17:1, 15; Zsolt. 18:17-18; Dn. 7:1-3; Ésa. 17:12-13*)

TEST: Az önző megromlott emberi természetet, gondolkozásmódot jelképezi, amely által elkövetjük a bűnt. Hogy ezzel a természettel születünk, az maga nem bűn, hisz nem tehetünk róla, mert mi is örököltük. Csak akkor válunk bűnössé, ha ennek a megromlott, bűnre hajló természetnek engedünk, és az értelmünkkel beleegyezve a lelkiismeret szavát elnyomva végül is engedünk készleteseinek. Ha a kívánság megfog, vagyis az értelmünkkel beleegyeztünk, már bűnbe estünk, áthágtuk Isten törvényét, pedig talán a gyakorlatban még el sem követtük (*Mt. 5:28; Jak. 1:13-14*), (*Rm. 8:6-7, 12-13; Gal. 5:16-24; 1. Jn. 2:15-17; Rm. 6:6; Jak. 3:14-15*)

TROMBITA, KÜRT: A figyelemfelkeltés eszköze. Valamilyen fontos eseménynek a közeli bekövetkezésére hívja fel, irányítja rá a figyelmet. (*Ezék. 33:1-6; Jel. 8. fejezettől a 11. fejezetig, III. Móz. 22:24; vö.: 25:8-15; Hós. 5:8-9; Jóel. 2:1,15; Ámos 3:6-7*)

TŰZ: Az örök megsemmisülés jelképe: Isten tüze megemészti a bűnnel, az önzéssei azonosuló embert. (*II. Pt. 3:7,10,12; Jel. 20:14-15; vö.: Jel. 21:8; Zsolt. 21:10; Abd. 1:15-18*)

TŰZ: A hívő ember hitét megpróbáló nehézségek, akadályok, amelyek azt a célt szolgálják, hogy a keresztény ember bizalma, hite növekedjen és erősödjön Istenben. Megtisztuljon a jelleme minden bűntől, hamisságtól, hogy megállhasson majd az ítéletkor, és örömmel várja az Úr Jézus második eljövetelét. (*Mal. 3:1-3; 1. Pt. 4:12-19; vö.: Mt. 3:11; Ésa. 48:10; Jel. 7:13-15; Jel. 14:4-5; 1. Pt. 1:7; Mal. 3:1-3*)

TŰZBEN MEGPRÓBÁLT ARANY: A nehézségek által kipróbált valódi hit. (*Zak. 13:9; vö.: 1. Pt. 1:7; Jel. 3:18*)

VÉR: Az élet jelképe. (*III. Móz. 17:11, 14; Zsolt. 30:10; Mt. 26:28; 1. Móz. 9:5*)

VILÁGOSSÁG: Jelképezi Istent (*Zsolt. 27:1*) Jézus Krisztust (*Jn. 8:12*) Isten igéjét (II. Kor. 4:4) Isten népét (*I. Thessz. 5:5*)

VŐLEGÉNY: Az Úr Jézus (*Mt. 9:15; Mt. 21:10; Jel. 19:7*).

ZSIDÓ: Lelkiképpen az Isten népéhez tartozó igaz keresztény (*Rm. 2:28-29; vö.: Kol. 2:10-11; Jn. 8:39-40; vö.: Gal. 3:29; Jel. 2:9*).

A következő részben az **ószövetségi ünnepeket** mutatjuk be, amelyeket Isten rendelt el Izraelnek. A kereszténység körében csak az első három ünnep ismert, pedig **az ószövetségi ünnepeknek megvan az újszövetségi megfelelője** is.

PÁSKA: Krisztus kereszthalála (*II. Móz. 12:3,6-9,21; III. Móz. 23:4-5; vö.: Lk. 22:7-8; I. Kor. 5:7; I. Pt. 1:18-19*).

ZSENGEKÉVE BEMUTATÁSA: Krisztus feltámadása (*III. Móz. 23:11-12; I. Kor. 15:20-23*).

PÜNKÖSD: A Szentlélek kitöltése. (*III. Móz. 23:15-16; Ap. csel. 2. fejezet*)

KÜRTZENGÉS ÜNNEPE: Az ószövetségi Izraelben az ítéletre való felkészülésre figyelmeztetett. Minden munkát félretettek, csak a legszükségesebbeket végezték azért, hogy elrendezzék a bűneiket egymással és Istennel, hogy megálljanak az ítéletben. (*III. Móz. 23:24-25*)

Az újszövetségben az utolsó ítéletre való felszólítást jelenti, elkészülést a vizsgálati ítéletre, és az Úr Jézus második eljövételére, a Vele való találkozásra (*Jel. 14:6-7; Mt. 24:31-46; Mt. 25:1-13*).

NAGY ENGESZTELÉSI NAP: (engesztelés = bűneltörlés, bűnrendezés)

Az ószövetségben a vizsgálati ítéletet szimbolizálta. Az egész évben a szentélyre áthárított bűnöktől a főpap egy évben egyszer megtisztította a szentek szentjét, ahol a frigyláda volt, benne a kötáblákkal, rajta a Tízparancsolat (*Zsid. 9:2-5*).

Ezzel a szertartással jelképesen a nép minden bűnét eltörölte a főpap, aki Jézus Krisztust jelképezte (*Zsid. 7:26-28*), (*III. Móz. 16:19, 30, 34; Ésa. 44:22; Ésa. 43:25*). Az újszövetségben a jelkép valósággá vált. Jézus Krisztus mint valódi főpap végzi ezt a szolgálatot, az igazi szentélyben (*Zsid. 8:1-2; 9:11-12*).

Ő az egyedüli közbenjárónk: (*I. Tim. 2:5; Jn. 14:6*); Papunk: (*Zsid. 7:21*); Főpapunk: (*Zsid. 4:14-16*); Bírónk: (*Ap. csel. 10:40-42; II. Tim. 4:8*). Jézus Krisztus ítélkezik minden ember élete felett (*Ap. csel. 17:31; Vö.: Jn. 5:21-22,27-30; Jel. 11:18-19*).

Jézus Krisztus ebben a szolgálatban az embert megszabadítja minden bűnétől, kitörli a szívből a bűnöket, s eltörli a szentélyben a bűneinkről szóló feljegyzést is, ha az ember is igényli és akar szabadulni a bűneitől! (*Zsid. 9:12-14, 22-28; Ap. csel. 3:19, 26*)

SÁTOROS ÜNNEP: Az Ószövetségben ezen az ünnepen lombsátrakat építettek és azokban laktak hét napig. Azt jelképezte, hogy „idegenek és vándorok a földön” (*Zsid. 11:13*). Az Egyiptomból való kivonulásra emlékeztetett ez az ünnep, mert sátrakban laktak a pusztában, és az Úr is az Ő népe között „táborozott” a szent sátorban. (*III. Móz. 23:34, 40-43*). Mind az ó-, mind az újszövetségben a feltámadást, az örök életet és az Istennel való együttlakozást jelképezi az újjáteremtett földön (*Jn. 14:2-3; Jel. 21:1-4, 22:3-5*).

„...MIKÉPPEN ISMERHETJÜK MEG AZ IGÉT, AMELYET NEM MONDOTT AZ ÚR?”

(*V. Móz. 18:21*)

Sok emberben felmerül a kérdés, amikor vallásról, Bibliáról hall, honnan tudható, hogy ki az, aki hamisan és ki az, aki igazán szól? Hisz mindenki hivatkozik a Bibliára, idéz belőle, de ellenőrizhető-e, amit állít? Vajon a Szentírás ad-e valamilyen támpontot erre vonatkozóan?

Igen, a Biblia négy támpontot ad meg, amelyek alapján ellenőrizhetjük, hogy amit hallunk, az valóban igaz, nem csapnak be, és nem vezetnek félre bennünket! Isten nem hagyja az őszinte kereső embert bizonytalanságban a hamis vallásokat, hamis prófétákat és hamis tanítókat illetően. E négy támpont alapján bátran ellenőrizheti, sőt kell, hogy ellenőrizze az ember mindazt, amit a Bibliára hivatkozva hirdetnek egyházak, közösségek, vallási tanítók, hogy úgy van-e?

Természetesen legyen „fülünk a hallásra” (*Mt. 13:9*), ezért a Bibliát szorgalmasan kell kutatnunk, hogy mindig meghalljuk a jó Pásztor hangját (*Jn. 10:3-4*). A Szentírás szorgalmas olvasása nélkül ezek a támpontok sem jelentenek biztos útmutatót, csakis a kettő együtt!

1. ismertető: PRÓFÉCIÁK, JÖVENDŐLÉSEK

Ha valaki vagy valakik, azt állítják, hogy ez és ez fog majd történni, és Istenre, a Szentírásra hivatkoznak, és az mégsem teljesezik be, akkor az nem az Úrtól van. Ha mégis megtörténik az, amit jövendöltek, de közben más isten követésére szólítanak fel, a Bibliától idegen istenképet tárnak az emberek elé, bálványimádásra tanítanak: ez lehet ember bálványozása, meghalt emberek istenítése, egyházi tekintélyek feltétlen követése, különböző ideológiák befogadása stb. Mindez nem az Úrtól van, „nem az Úr szólott” (*V. Móz. 18:22*).

„Ha pedig azt mondd a te szívedben: miképpen ismerhetjük meg az igét melyet nem mondott az Úr? Ha a próféta az Úr nevében szól és nem lesz meg, és nem teljesezik be a dolog: ez az a szó, amelyet nem az Úr szólott; elbizakodottságból mondotta azt a próféta; ne félj attól!” (*vö.: V. Móz. 18:21-22*)

„Mikor te közötted jövendőmondó vagy álomlátó támad, és jelt vagy csodát ad néked; Ha bekövetkezik is az a jel vagy a csoda, amelyről szólott néked, mondván: Kövessünk idegen isteneket, akiket te nem ismeresz, és tiszteljük azokat: Ne hallgass efféle jövendőmondónak beszédeire, vagy az efféle álomlátóra... Az Urat, a ti Isteneteket kövessétek, és Őt féljétek, és az Ő parancsolatait tartsátok meg, és az Ő szavára hallgassatok, Őt tiszteljétek, és Őhözragaszkodjatok.” (*vö.: V. Móz. 13:1-4*)

„És ha ezt mondják tinéktek: Tudakozzatok a halottidézőktől és a jövendőmondóktól, akik sipognak és suttognak; hát nem Istenétől tudakozódik-e a nép? Az élőkért a holtaktól kell-e tudakozni?” (*Ésa. 8:19*)

A Bibliában konkrét példát is találunk arra, amikor a hamis próféta is jövendölt Isten nevében, és az Úr prófétája is szól. Jeremiás és Hanániás esete. Hanániás azt állította, hogy az Úr, meg szabadítja az ő népét két év múlva a babiloni fogságból. Jeremiás ezzel szemben hetven évet jövendölt, és tudjuk, ki szólott igazán!

„És szóla Hananiás az egész nép előtt, mondván: Ezt mondja az Úr: Így töröm le Nabukodo-nozornak, a babiloni királynak jármát két esztendő múlva minden nemzet nyakáról. És monda Jeremiás próféta

Hanániásnak prófétának: Halld csak, Hanániás! Nem az Úr küldött téged, és te hazugsággal biztatód e népet.” (lásd: Jeremiás könyve 28. fejezet)

2. ismertető: A BIBLIA AZ EGYEDÜLI HITELES MÉRCE

A Szentírás minden szava Istentől származik: „Tudván először azt, hogy az Írásban egy próféta szó sem támad saját magyarázatból. Mert sohasem ember akaratából származott a próféta szó; hanem a Szentlélektől indítatva szólottak az Istennek szent emberei.” (III. Pt. 1:20-21). Tehát, ha valaki valamit állít, annak a Bibliában leírtakkal tökéletesen egyeznie kell, nem térhet el attól a legcsekélyebb mértékben sem. Mert akkor Isten szavától tér el, márpedig Isten nem mond ellent önmagának. Továbbá hozzá tenni sem szabad, sem úgynevezett talált iratokat, hagyományokat, szokásokat, emberi elgondolásokat. Sem elvenni nem szabad. Például a Tízparancsolat lerövidítése az által, hogy a második parancsolatot egyszerűen törölték, a negyediket pedig megváltoztatták, és az egész törvény szövegét lerövidítették.

(Ez is megtörtént már az idők folyamán!) Vagy úgy, hogy az Ószövetség már nem fontos, csak az Újszövetség. Mindig a Szentírás legyen a mércénk, azon „mérjük” meg a hallottakat, hogy úgy vannak-e azok, amiként a Bibliában. Nem lehet eltérés a legkisebb mértékben sem!

„Semmit se tegyetek az ígéhez, amelyet én parancsolok néktek, se el ne vegyetek abból hogy megtarthassátok az Úrnak, a ti Isteneteknek parancsolatait, melyeket én parancsolok néktek.” (vö.: Móz. 4:2)

„Az Istennek teljes beszéde igen tiszta, és pajzs az ahhoz folyamodóknak. Ne tégy az Ő beszédéhez, hogy meg ne fedjen téged, és hazug ne légy.” (Péld. 30:5-6)

„Ne gondoljátok, hogy jöttem a törvénynek vagy a prófétáknak eltörlésére. Nem jöttem, hogy eltöröljem, hanem inkább, hogy betöltssem. Mert bizony mondom néktek, míg az ég és a föld elmúlik, a törvényből egy jóta vagy egyetlen pontocska el nem múlik, amíg minden be nem teljesedik.” (Mt. 5:17-18)

„Könnyebb pedig a mennynek és a földnek elmúlni, hogynem a törvényből egy pontocskának elesni.” (Lk. 16:17)

„A tanításra és a bizonyágtételre hallgassatok!” (Ésa. 8:20)

„A teljes írás Istentől ihletett, és hasznos a tanításra, a feddésre, a megjobbításra, az igazságban való nevelésre. Hogy tökéletes legyen az Isten embere, minden jócselekedetre felkészített.” (II. Tim. 3:16-17)

„...és az írás fel nem bontható.” (Jn. 10:35)

„Minden jó adomány és minden tökéletes ajándék felülről való, és a világosság Atyjától száll alá, akinél nincs változás vagy változásnak árnyéka.” (Jak. 1:17)

„Bizonyágot teszek pedig mindenkinek, aki e könyv prófétálásának beszédeit hallja: Hogy ha valaki ezekhez hozzá tesz, e könyvben megírt csapásokat veti Isten arra. És ha valaki elvesz e prófétálás könyvének beszédeiből, az Isten annak részét eltörli az élet könyvéből, és a szent városból, és azokból, amik e könyvben megírtak.” (Jel. 22:18-19)

3. ismertető: AZ IGÉT HÍRDETŐK JELLEME

Vizsgáljuk meg azoknak a jellemét, akik Istenre hivatkozva szólnak. Beszédüket, cselekedeteiket, viselkedésüket a hétköznapiakban. Nehogy az a meglepetés érjen bennünket, hogy „vizet prédikálnak és bort isznak!” Isten az Ő beszédét azokra bízta, akik magas erkölcsi mércével bírnak. Akik nemcsak szavaikkal, hanem életükkel és tetteikkel is bizonyosságot tesznek amellett, amit hirdetnek.

„Őrizkedjete pedig a hamis prófétáktól, akik juhoknak ruhájában jönnek hozzátok, de belül ragadozó farkasok. Gyümölcsöeiről (jelentését lásd a Jelképek című fejezetben) ismeritek meg őket. Vajon a tövisről szednek-é szőlőt, vagy a bojtortjánról fügét? Ekképpen minden jó fa jó gyümölcsöt terem; a romlott fa pedig rossz gyümölcsöt terem. Nem teremhet jó fa rossz gyümölcsöt, romlott fa sem teremhet jó gyümölcsöt. Minden fa, mely nem terem jó gyümölcsöt, kivágattatik, és tűzre vettetik. Azért az ő gyümölcsöeiről ismeritek meg őket. Nem minden, aki ezt mondja nékem: Uram! Uram! megyen be a mennyek országába, hanem aki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát. Sokan mondják majd nékem: Uram! Uram! nem a te nevedben profétáltunk-e, és nem a te nevedben üztünk-e ördögöket, és nem cselekedtünk-e sok hatalmas dolgot a te nevedben? És akkor vallást teszek majd nékik: Sohasem ismertelek titeket: távozzatok tőlem ti gonosztevők.” (Mt. 7:15-23)

„Vagy legyetek jó fák, és teremjete jó gyümölcsöt, vagy legyetek romlott fák, és teremjete romlott gyümölcsöt; mert gyümölcséről ismerik meg a fát. Mérgező kígyóknak fajtái, mi módon szólhattok jókat, holott gonoszak vagytok? Mert a szívnek teljességéből szól a száj. Mert a te beszédeidből ismertettel igaznak, és a te beszédeidből ismertettel hamisnak.” (Mt. 12:33-34, 37)

„Aki ezt mondja: Ismerem őt, és az ő parancsolatait nem, tartja meg, hazug az, és nincs meg abban az igazság. Aki azt mondja, hogy ő benne marad, annak úgy kell járnia, amint ő járt.” (1. Jn. 2:4, 6)

„Ezt mondja a Seregek Ura, az Izrael Istene Akhábra a Kolája fiára, és Sedékiásra a Mahásiás fiára, akik hamisan profétálnak néktek az én nevemben: Ímé, én odaadom őket Nabukodonozornak, Babilon királyának kezébe, és szemeitek láttára megöli őket. Mert istentelenséget cselekedtek Izraelben, és paráználkodtak az ő felebarátjaik feleségével, és az én nevemben hazugságot szóltak, a mit nem parancsoltam nékik. Én pedig tudom azt, és bizonyosság vagyok, azt mondja az Úr!” (Jer. 29:21,23)

„Szeretteim, ne higgyete minden léleknek, hanem próbáljátok (vizsgáljátok) meg a lelkeket, ha Istentől vannak-é; mert sok hamis próféta jött ki a világba.” (1. Jn. 4:1)

„Mert az ilyenek hamis apostolok, álnok munkások, akik a Krisztus apostolaivá változtatják magukat. Nem is csoda; hisz maga a Sátán is átváltoztatja magát világosság angyalává. Nem nagy dolog azért, ha az ő szolgálói is átváltoztatják magukat az igazság szolgálóivá; akinek végük az ő cselekedeteik szerint lészen.” (II. Kor. 11:13-15)

4. ismertető: JÉZUS KRISZTUS TESTTÉLÉTELE

Jézus Krisztus ugyan úgy született, mint bármelyikünk, ezért Ő is, mint mi, örökölte az emberi bűnre hajló természetet. Csakhogy velünk ellentétben: benne sohasem fogant meg a bűn, sem gondolat, sem cselekedet szintjén. Ő úgy élt közöttünk, hogy bűnt sohasem követett el. Viszont míg ezen a földön járt, mindig fenn állt az elbukás veszélye, hogy valamilyen bűnt - még ha az a legkisebb is - elkövessen. A Sátán pontosan ezért kísértette olyan hallatlan nagy erővel, hátha sikerül a legkisebb bűnre is rábírnia, akár csak a gondolat szintjén is, mivel akkor nem lehetne a példaképünk és a Megváltónk! Jézus Krisztus az Ő isteni természetével (Isten gondolkodás módja, amely által különbséget tudott tenni rossz és jó között) győzött a bűnre hajló emberi természet felett. Számunkra ez az evangélium, a jó hír, hogy Jézus Krisztus ebben a testben önmagában legyőzte az önző emberi természetet! Így számunkra is van remény a győzelemre, hogy a saját életünkben győzhetünk a bűn felett! Mert van példaképünk, aki megmutatta nekünk, hogy mi is győzhetünk, úgy ahogy Ő győzött. „Aki győz, megadom annak, hogy az én királyi székemben üljön velem, amint én is győztem, és ültem az én Atyámmal az ő királyi székében.” (Jel. 3:21) Mi is elnyerhetjük ezt a gondolkodásmódot; isteni természetet részesévé válhatunk, hogy általa legyőzzük a mi önző természetünket, és kikerüljünk a bűnt. „Mivelhogy az Ő isteni ereje mindennel megajándékozott minket, ami az életre és kegyességre való, Annak megismerése által, aki minket a saját dicsőségével és hatalmával elhívott. Amelyek által igen nagy és becses ígéretekkel ajándékozott meg bennünket; hogy azok által isteni természet részeséivé legyetek, kikerülvén a romlottságot, amely a kívánságban van e világon.” (II. Pt. 1:3-4) – lásd még: I. Kor. 2:16.

Vizsgáljuk meg tehát tüzetesen, hogy a különböző felekezetek mit is tanítanak Krisztus testtételeiről. Milyen is volt az a „test”: amelyben Ő eljött közénk? Mit is takar az a kijelentés, hogy „testben megjelent Krisztus”?

JÉZUS KRISZTUS MINDENESTŐL FOGVA HASONLÓ LETT HOZZÁNK

„És valamely lélek nem vallja Jézust testben megjelent Krisztusnak, nincsen az Istentől; és az az antikrisztus, amelyről hallottátok, hogy eljő, és most e világban van már. Azok a világból valók; azért a világ szerint beszélnek, és a világ hallgat rájuk.” (1. Jn. 4:3, 5)

„Annakokáért mindenestől fogva hasonlatosnak kellett lennie az atyafiakhoz, hogy könyörülő legyen és hű főpap az Isten előtt való dolgokban, hogy engesztelést szerezzen a nép bűneiért. Mert amennyiben szenvedett Ő maga is megkísértetvén, segíthet azokon, akik megkísértetnek.” (Zsid. 2:17-18)

„Mert nem olyan főpapunk van, aki nem tudna megindulni gyarlóságainkon, hanem aki megkísértett mindenkben hozzánk hasonlóan, kivéve a bűnt (anélkül hogy bűnt követett volna el). Járuljunk azért bizalommal a kegyelem királyi székéhez, hogy irgalmasságot nyerjünk és kegyelmet találjunk, alkalmas időben való segítségül.” (Zsid. 4:15-16)

„És az Ige testté lett, és lakozék miközöttünk (és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét /jellemét/), aki teljes volt kegyelemmel és igazsággal.” (Jn. 1:14)

„Annakokáért az az indulat (értelem, lásd: 1. Kor. 2:16) legyen bennetek, mely volt a Krisztus Jézusban is. Aki mikor Istennek formájában volt, nem tekintette zsákmánynak (előnynek) azt, hogy Ő az Istennel egyenlő, Hanem önmagát megüresíté, szolgálai formát vévén föl emberekhez hasonlóvá lévén. És mikor

olyan állapotban találtatott mint ember, megalázta magát, engedelmes lévén haláláig, mégpedig a keresztfának haláláig.” (Fil. 2:5-8)

„Mert ami a törvénynek lehetetlen volt, mivelhogy erőtlen volt a test miatt, az Isten az Ő Fiát elbocsátván bűn testének hasonlatosságában és a bűnért, kárhoztatá a bűnt a testben.” (Rm. 8:3)

„Ki az ő testének napjaiban könyörgésekkel és esedezésekkel, erős kiáltás és könnyhullatás közben járult ahhoz, aki képes megszabadítani őt a halálból, és meghallgattatott az ő istenfélelméért.” (Zsid. 5:7)

JÉZUS KRISZTUS ISTEN VOLT EMBERI TESTBEN IS

„Mert őbenne lakozik az istenségnek egész teljessége testileg.” (Kol. 2:9)

„Kezdetben volt az Ige, és az Ige volt az Istennél, és Isten volt az Ige. És az Ige testté lett, és lakozék miközöttünk (és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét), aki teljes volt kegyelemmel és igazsággal.” (Jn.1:1, 14)

„Mert egy gyermek születik nekünk, fiú adatik nekünk, és az uralom az ő vállán lészen, és hívják nevét csodálatosnak, tanácsosnak, erős Istennek, örökké valóság atyjának, békesség fejedelmének!” (Ésa. 9:6)

„És bár az angyalokról így szól: Ki az ő angyalait szelekké teszi és az ő szolgálait lúz lángjává. Ámde a Fiúról így: A te királyi széked, óh Isten örökkön örökké. Igazságnak pálcája a te országodnak pálcája.” (Zsid. 1:7-8)

„Én és az Atya egy vagyunk.” (Jn. 10:30)

„Azután monda Tamásnak: Hozd ide a te ujjadat és nézd meg az én kezeimet; és hozd ide a te kezedet, és bocsássd az én oldalamba; és ne légy hitetlen, hanem hívő. És felele Tamás és monda néki: Én Uram, én Istenem!” (Jn. 20:27-28)

„Sok jó dolgot mutattam néktek az én Atyámtól; azok közül melyik dologért köveztek meg engem? Felelének néki a zsidók mondván: Jó dologért nem kövezünk meg téged, hanem káromlásért, tudniillik, hogy te ember létedre Istenné teszed magadat. Arról mondjátok-é ti, akit az Atya megszentelt és elküldött e világra: Káromlást szólsz; mivelhogy azt mondám: Az Isten Fia vagyok?! Ha az én Atyám dolgait nem cselekszem, ne higgyetek nékem. Ha pedig azokat cselekszem, ha nékem nem hisztek is, higgyetek a cselekedeteknek: hogy megtudjátok és elhiggyétek, hogy az Atya én bennem van, és én Őbenne vagyok.” (Jn. 10:32-33, 36-38).

„Korunknak szóló hírek”

A Szentírás arról is tudósít bennünket, hogy milyen erkölcsi, társadalmi, ökológiai válságba jut a történelem végén civilizációnk. Isten a Bibliába a zsidó nép történetén keresztül szemlélteti azt kicsiben, ami a történelem végén egyetemesen jellemző lesz. Az idézett igék ezekre az állapotokra nagyon élesen világítanak rá, olyan ez, mintha csak az újságot olvasnánk, vagy a híreket hallgatnánk. A tanítványokkal együtt bennünk is megfogalmazódhat a kérdés mindezek után: „...micsodajele lesz a te eljövetelednek, és a világ végének?” (Mt. 24:4)

I.

- **Vallások megélénkülése, egyház és állam összefonódása (egyház és politika).**
- **Vallási vezetők hatalomra törése, látszatvallásosság kialakulása.**
- **A vallási vezetők békességet, egy új kort hirdetnek, miközben a gonoszság, a föld pusztítása elképesztő méreteket ölt.**
- **Hamis gyógyszereket kínálnak a hamis próféták, és a népek beveszik azt.**
- **A hatalom és a pénz válik istenné, erre törekszenek mind a vallási, mind a politikai vezetők, s mindezt az istenfélelem, a kegyesség, a vallásosság álarca mögé bújva teszik. (Lásd: II. Tim. 3:1-5)**

„Mert igen jól tudjátok ti magatok, hogy az Úrnak napja úgy jó el, mint a tolvaj éjjel. Mert mikor ezt mondják: Békesség és biztonság, akkor hirtelen veszedelem jő rájuk, mint a szülési fájdalom a terhes asszonyra és semmiképpen meg nem menekülnek.” (1. Thessz. 5:2-3)

„És mondék: Ah, Uram Isten! Hiszen a próféták mondják nékik: Fegyvert nem láttok, éhség sem lesz rajtatok, sőt állandó békességet adok néktek ezen a helyen. És monda az Úr nékem: Hazugságot prófétálnak a próféták az én nevemben, nem küldtem őket, nem parancsoltam nékik, nem is beszéltem velük; hazug látomást, varázslást, hiábavalóságot és szívbeli csalárdságot jövendölnek néktek. Azért ezt mondja az Úr a próféták felől, a kik az én nevemben prófétálnak, holott én nem küldtem őket és mégis azt mondják: fegyver és éhség nem lesz e földön: Fegyver és éhség miatt vesznek el azok a próféták!” (Jer. 14:13-15)

„Így szól az Úr a próféták ellen, akik elámítják az én népemet, akik ha van mit rágniuk, békességet hirdetnek, az ellen pedig, aki nem vet valamit a szájukba, hadat indítanak. Azért éjszaka száll rátok, hogy ne lássatok, és sötétség jő rátok, hogy ne jövendölhessetek, és a nap lemegy a próféták felett, és elsötétül rajtatok a nappal. És megszégyenülnek a látók, és elpirulnak a jövendőmondók, és elfedik szájukat mindnyájan, mert nem léssen felelet Istentől. ...akik utáljátok az ítéletet, és minden igazságot elcsavartok. Kiknek fejedelmei ajándékért ítélnék, és papjai jutalomért tanítanak, és a prófétáik pénzért jövendölnek, és mégis az Úrra támaszkodnak, mondván: Avagy nincsen é közöttünk az Úr?! Nem következik mireánk veszedelem!” (Mik. 3:5-7, 9, 11)

„Hogyan mondhatjátok: Bölcsék vagyunk, és az Úr törvénye nálunk van? Bizony, íme hazugságra munkál az írástudók hazug tolla! És hazugsággal gyógyítgatják az én népem leányának romlását, mondván: Békesség, békesség, és nincsen békesség! Miért békességre várni, holott nincsen semmi jó: gyógyító időre, holott íme itt van az ijedelem.” (Jer. 8:8, 11, 15)

„Fejedelmei olyanok benne, mint az ordító oroszlánok, bírái, mint az este járó farkasok, nem hagynak reggelre a csonton. Prófétaí hivalkodóak, hitető férfiak: papjai megfertőztetik a szent helyet, erőszakot tesznek a törvényen.” (Sof. 3:3-4)

„Borzadalmas és rettenetes dolgok történnek e földön: A próféták hamisan prófétálnak, és a papok tetszésük szerint hatalmaskodnak, és az én népem így szereti! De mit cselekesznek majd utoljára?!” (Jer. 5:30-31)

„Ez a nép szájával közelít hozzám, és ajkával tisztel engemet: szíve pedig távol van tőlem. Pedig hiába tisztelnek engem, ha oly tudományokat tanítanak, amelyek embereknek parancsolatai.” (Mt. 15:8-9)

„Jaj néktek képmutató írástudók és farizeusok, mert hasonlóak vagytok a meszelt sírokhoz, amelyek kívülről szépnek tetszenek, belül pedig holtaknak csontjaival és minden undoksággal rakva. Éppen így ti is, kívülről igaznak látszotok ugyan az emberek előtt, de belül rakva vagytok képmutatással és törvényteleniséggel.” (Mt. 23: 27-28)

„Működik ugyan már a törvénszegés titkos bűne: csakhogy annak, aki azt még most visszatartja, félre kell az útból tolatnia. És akkor fog megjelenni a törvénytaposó, akit megemészt az Úr az Ő szájának leheletével, és megsemmisít az Ő megjelenésének feltűnésével: Akinek eljövetele a Sátán ereje által van, a hazugságnak minden hatalmával, jeleivel és csodáival és a gonoszságnak minden csalárdságával azok között, akik elvesznek: mivelhogy nem fogadták be az igazságnak szeretetét az ő üdvösségükre.” (II. Thessz. 2:7-10)

„Mert az ilyenek hamis apostolok, álnok munkások, akik Krisztus apostolaivá változtatják át magukat. Nem is csoda: hisz maga a Sátán is átváltoztatja magát világosság angyalává. Nem nagy dolog azért, ha az ő szolgálói is átváltoztatják magukat az igazság szolgálóivá.” (II. Kor. 11:13-15)

II.

- **A természet egyensúlya is megbomlik, az egész bolygó veszélybe kerül.**
- **Az állatvilág is szenved; árvizek, tűzvészek, hatalmas szélviharok, és a szennyeződések, mind-mind a föld és a rajta lévő élet teljes kipusztulásával fenyeget. A Biblia erről is már évszázadokkal ezelőtt szólt, hogy a történelem végén mindezek az események beteljesednek.**

„Megüresítettven megüresíttetik a föld, és elpusztítatván elpusztíttatik: mert az Úr szólá e beszédek. Gyászol és megromol a földnek kesergése, elhervadnak a föld népének nagyjai.

„A föld megfertőztetett lakosai alatt, mert áthágták a törvényeket, a rendelést megszegték, megtörték az örök szövetséget. Ezért átok emészt meg a földet, és lakolnak a rajta lakók: ezért megégnek a földnek lakói, és kevés ember marad meg. Gyászol a must, elhervad a szőlő, és sóhajtanak minden vidámszívűek.”

„Az egek csatornái megnyílnak és megrendülnek a föld oszlopai. Romlással megromol a föld, töréssel összetörik a föld, rengéssel megrendül a föld: Inogva kering a föld, miként a részeg, és meglódul, mint a kaliba, és reá nehezedik bűne és elesik; és nem kél fel többé!” (Ésa. 24:3-7,18-20)

„Halljátok meg az Úrnak beszédét Izrael fiai, mert pere van az Úrnak a földnek lakóival, mert nincs igazság és nincsen szeretet és nincsen Istennek ismerete a földön. Hamisan esküsznek és hazudnak és gyilkolnak és lopnak és paráználkodnak, betörnek, és egyik vér a másikat éri. Azért búsul a föld és elerőtlenül minden, ami azon lakik, a mező vada és az ég madara egyaránt, bizony a tenger halai is elveszítettnek.” (Hós. 4:1-3)

„Mert a fügefafa nem fog virágozni, a szőlőkben nem leszen gyümölcs, megcsal az olajfa termése, a szántóföldek sem teremnek eleséget, kivész a juh az akolból, és nem lesz ökör az istállóban.” (Hab. 3:17)

„Amit a sáska meghagyott, megette a szöcske; és amit a szöcske meghagyott, megette a cserebogár; és amit a cserebogár meghagyott, megette a hernyó. Elpusztított a mező, gyászol a föld; mert elpusztított a gabona; kiszáradt a must; kiapadt az olaj.

Szégyenüljetek meg, ti szántóvetők; jajgassatok szőlőművesek: a búzáért és az árpáért; mert elveszett a mező aratása! Elsenyedtek a magvak barázdáik alatt, elpusztultak a gabonás házak, összedőltek a csűrök;

mert kiaszott a gabona. Mint nyög a barom! Megháborodtak a marhacsordák, mert nincs legelőjük; bűnhődnek még a juhnyájak is! Hozzád kiáltok Uram, mert tűz emésztette meg a pusztá virágait, és láng perzselte le a mező minden fáját. A mező vadai is esengenek, mert kiszáradtak a vizeknek medrei, és tűz emésztette meg a pusztá virágait." (Jóel. 1:4, 10-12, 17-20)

„Mert a teremtett világ sóvárogva várja Isten fiainak megjelenését. Mert a teremtett világ hiábavalóság alá vettetett... Azzal a reménységgel, hogy maga a teremtett világ is megszabadul a rothadandóság rabságából...Mert tudjuk, hogy az egész teremtett világ-egyetemben fohászkodik és nyög mind idáig.” (Rm.8:19-22)

III.

A Jézus Krisztus második eljövételét közvetlenül megelőző időszakról is tudósít a Szentírás, hogy milyen társadalmi, erkölcsi, válságba torkollik az egész egyetemes emberi történelem. Menyire uralkodóvá válik a bűn, az önzés. Isten szeretet törvényét semmibe veszik, s ennek következtében az emberi kapcsolatok – mint: alázat, türelem, kedvesség, irgalmasság, őszinteség, szelídség, jóság, mértékletesség, becsület, hála, hűség, együttérzés, kedvesség, figyelmesség, nagylelkűség, felelősségvállalás – lassan eltűnnek, vagy ahogyan az Úr Jézus megfogalmazta: „És mivelhogy a gonoszság megsokasodik, a szeretet sokakban meghidegül” (Mt. 24:12)

„Jaj azoknak, akik a vétket hazugságnak kötelein vonják, és a bűnt, mint szekeret köteleken. Jaj azoknak, akik a gonoszt jónak mondják és a jót gonosznak, akik a sötétséget világossággá és a világosságot sötétséggé teszik, és teszik a keserűt édessé, s az édest keserűvé! Jaj azoknak, akik magoknak bölcsnek látszanak, és eszesek önnön maguk előtt! Jaj azoknak, akik hősök borivásban és híresek részegítő ital vegyítésében; akik a gonoszt ajándékért igaznak mondják, és az igazak igazságát elfordítják tőlük.” (Ésa. 5:18, 20-23)

„Jaj a hamis határozatok határozóinak, és a jegyzőknek, akik gonoszt jegyeznek. Hogy elriasszák a gyöngéket a törvénykezéstől, s elrabolják népem szegényeinek igazságát, hogy legyenek az özvegyek az ő prédájok, és az árvákban zsákmányt lássanak.” (Ésa. 10:1-2)

„Felvonták nyelvüket, mint íjat, hazugsággal és nem igazsággal hatalmasok e földön; mert gonoszságból gonoszságba futnak, engem pedig nem ismernek, azt mondja az Úr. Mindenki őrizkedjék barátjától, és egyetlen atyátok fiának se higgyetek, mert minden atyafi cselbe csal, s minden barát rágalmazva jár. Egyik a másik ellen csúfoskodik, és nem szólnak igazat; nyelvüket hazug beszédre tanítják, elfáradtak a gonosztevésben.” (Jer. 9:3-5)

„Jaj annak, aki hamisan építi házát, felházait pedig álnokul; aki az ő felebarátjával ingyen szolgáltat, és munkájának bérét meg nem adja.” (Jer. 22:13)

„Jaj azoknak, akik hamisságot gondolnak, és akik ágyasházukban gonoszságot cselekszenek, és végrehajtják azt, mihelyt megvirrad, mert hatalmuk van hozzá. Megkívánják a mezőket és elrabolják, és a házakat elszedik.” (Mik. 2:1-2)

„Meddig kiáltok még, oh Uram, és nem hallgatsz meg! Kiáltozom hozzád az erőszak miatt, és nem szabadítasz meg! Miért láttatsz velem hamisságot, és szemléltetsz nyomorgatást? Pusztítás és erőszak van előttem, perkelezik, és versengés támad! Azért inog a törvény, és nem érvényesül az igaz ítélet; mert gonosz hálózta be az igazat, azért származik hamis ítélet!” (Hab. 1:1-4)

„Jaj annak, aki rakásra gyűjti, ami nem az övé! De meddig? És aki adósággal terheli magát! Jaj annak, aki bűnös szerzeményt szerez házának, hogy magasra rakhassa fészket, hogy megszabadulhasson a gonosz hatalma elől. Házadnak gyalázatára tervezted a sok nép kiirtását, és bűnössé tetted lelkedet. Mert a kő is ellened kiált a falból, és a gerenda a faalkotmányból visszhangoz néki.” (Hab. 2:6, 9-11)

„Nem egy atyánk van-é mindnyájunknak? Nem egy Isten teremtett-é minket! Miért csalja hát ki-ki az ő felebarátját, megrontván a mi atyáink szövetségét?... az Úr tett bizonyosságot közted és a te ifjúságod felesége közt, akit te megcsaltál, holott társad és szövetséges feleséged! Nem tett ilyet egy sem, akinek még volt lelke! Őrizzétek meg azért a ti lelketeket, és a ti ifjúságotok feleségét meg ne csaljátok!” (Mal. 2:10, 14-15)

„Azt pedig tudd meg, hogy az utolsó napokban nehéz idők állnak be. Mert lesznek az emberek magukat szeretők, pénzsóvárgók, kérkedők, kevélyek, káromkodók, szüleik iránt engedetlenek, hálátlanok, tisztátalanok. Szeretet nélkül valók, kérlelhetetlenek, rágalmazók, mértéktelenek, kegyetlenek, a jónak nem kedvelői. Árulók, vakmerők, felfuvalkodottak, inkább a gyönyörnek, mint Istennek szeretői. Kiknél megvan a kegyességnek (istenfélelem) látszata, de megtagadják annak erejét. És ezeket kerüld.” (II. Tim. 3:1-5)

IV.

A lelkileg megterhelő „hírek” után befejezésül olvassunk néhány olyan igét, amelyek által Jézus Krisztus vigasztalást, bátorítást, reményt és hitet ad. Mindezek mellett a gyógyszer is felkínálják az Istent igazán kereső embereknek.

„Mondjátok a remegő szívűeknek: Legyetek erősek, ne féljete! Ímé Isten igazságot szolgáltatni jó, az Isten, aki megfizet, Ő jó, és megszabadít titeket.” (Ésa. 35:4)

„Aki igazságban jár, és egyenesen beszél, aki megveti a zsarolt nyereséget, aki kezeit rázván, nem vesz ajándékot, aki fülét bedugja, hogy véres tervet ne halljon, és szemeit befogja, hogy gonoszt ne lásson: Az magasságban lakozik, kőszálak csúcsa a bástyája, kenyerét megkapja, vize el nem fogja.” (Ésa. 33:15-16)

„Oh mindnyájan, kik szomjúhoztok, jertek e vizekre, ti is, kinek nincs pénzetek, jertek, vegyetek pénz nélkül és ingyen, bort és tejet. Miért adtok pénzt azért, ami nem kenyér, és gyűjtött kincseteket azért, ami meg nem elégíthet? Hallgassatok, hallgassatok reám, hogy jót egyetek, és gyönyörködjék lelketek követségben. Hajtsátok ide füleiteket és jertek hozzám; Keressétek az Urat, amíg megtalálható, hívjátok Őt segítségül, amíg közel van. Hagyja el a gonosz az ő útját, és a bűnös férfiú gondolatait, és térjen az Úrhoz, és könyörül rajta, és a mi Istenünkhöz, mert bővelkedik a megbocsátásban.” (Ésa. 55:1-3, 6-7)

„Áldott az a férfi, aki az Úrban bíz, és akinek bizodalma az Úr. Akik elhagynak téged, mind megszégyenülnek! Akik elpártolnak tőlem, a porba iratnak be, mert elhagyták az élő vizeknek kútfejét, az Urat! Gyógyíts meg engem Uram, hogy meggyógyuljak, szabadíts meg engem, hogy megszabaduljak, mert te vagy az én dicsekedésem!” (Jer. 17:7, 13-14)

„Mert én tudom az én gondolataimat, amelyeket én felőletek gondolok, azt mondja az Úr, békeségnek és nem háborúságnak gondolata, hogy kívánatos véget adjak néktek. Akkor segítségül hívtok engem, és elmentek és imádtok engem, és meghallgatlak titeket. És kerestetek engem és megtaláltatok, mert teljes szívetekből kerestetek engem.” (Jer. 29:11-13)

„Mikor elcsüggedt bennem az én lelkem, megemlékeztem az Úrról, és bejutott az én könyörgésem te hozzád, a te szentséged templomába.” (Jón. 2:8)

„Megjelentett néked, oh ember, mi légyen a jó, és mit kíván az Úr te tőled! Csak azt, hogy igazságot cselekedjél, szeresd az irgalmasságot, és hogy alázatosan jársz a te isteneddel. (Mik. 6:8)

„Az elveszettet megkeresem, s az elűzöttet visszahozom, s a megtörtötöt kötözgetem, s a beteget erősítem.” (Ezék. 34:16)

„Ne aggodalmaskodjatok tehát, és ne mondjátok: Mit együnk? vagy: Mit igyunk? vagy: Mivel ruházkodjunk? Mert mindezeket a pogányok kérdezik. Mert tudja a ti mennyei Atyátok, hogy mind ezekre szükségetek van. Hanem keressétek először Istennek országát, és az Ő igazságát; és ezek mind megadatnak néktek. Ne aggodalmaskodjatok tehát a holnap felől.” (Mt. 6:31-34)

„Jöjjetek én hozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és megterhelgettetek, és én megnyugosztlak titeket. Vegyétek föl magatokra az én igámat, és tanuljátok meg tőlem, hogy én szelíd és alázatos szívű vagyok: és nyugalmat találtok a ti lelkeiteknek. Mert az én igám gyönyörűsége, és az én terhem könnyű.” (Mt. 11:28-30)

„Ne nyugtalankodjék a ti szívetek: higgyetek Istenben, és higgyetek énbennem. Az én Atyámnak házában sok lakóhely van; ha pedig nem volna, megmondtam volna néktek. Elmegyek, hogy helyet készítek néktek. És ha majd elmegyek, és helyet készítek néktek, ismét eljövök, és magamhoz veszek titeket; hogy ahol én vagyok, ti is ott legyetek. Nem hagylak titeket árvakul; eljövök tihozzátok. Ha valaki szeret engem, megtartja az én beszédemet: és az én Atyám szereti azt, és ahhoz megyünk, és annál lakozunk. Békességet hagyok néktek; az én békességemet adom néktek: nem úgy adom én néktek, mint a világ adja. Ne nyugtalankodjék a ti szívetek, se ne féljen!” (Jn. 14:1-3, 18, 23, 27)

„És hallék nagy szózatot, amely ezt mondja az égből: Ímé az Isten sátora az emberekkel van, és velük lakozik, és azok az Ő népei lesznek, és maga az Isten lesz velük, az Ő Istenük. És az Isten eltöröl minden könnyet az ő szemeikről; és a halál nem lesz többé; sem gyász, sem kiáltás, sem fájdalom nem lesz többé, mert az első elmúltak. És monda az, aki a királyi széken ül vala: Ímé mindent újjá teszek. És monda nékem: Írd meg, mert e beszédek hívek és igazak. És monda „ékem: Meglett. Én vagyok az Alfa és az Omega, a kezdet és a vég. Én a szomjazónak adok az élet vizének forrásából ingyen”. Aki győz, örökségül nyer mindent; és annak Istene leszek, és az fiam lesz nékem.” (Jel. 21:3-7)

Pascal Gondolatok című könyvből idézünk néhány nagyon találó megállapítást

687.

„Jelképek: Amikor Isten igaz szava betű szerinti értelemben hamis, akkor a lélekre vonatkoztatva igaz. »Ülj az én jobbomon...« (Zsolt. 110:1), ez betű szerint véve valótlan; tehát lelki értelemben igaz... Tehát Isten szándékát, nem pedig szándéka végrehajtásának a módját jelentik.”

864.

„Korunkban oly homályossá lett az igazság, a hazugság meg, oly elfogadottá, hogy csak úgy ismerhetjük meg az igazságot. ha szeretjük.”

185.

„A mindent szelídséggel intéző Istennek az a módszere, hogy az értelemben észokokkal, a szívbe, pedig kegyelme segítségével ülteti el a vallást. De ha erőszakkal és fenyegetéssel akarják beleplántálni az értelemben és a szívbe, akkor nem a vallást, hanem a félelmet vetik el benne.”

797.

„Jézus Krisztus olyegyszerűen fejezte ki a nagyszerű dolgokat, mintha nem is gondolkozott volna rajtuk, és ugyanakkor mégis oly világosan, hogy látni lehet, mit gondolt róluk. Csodálatos ez a naivitással párosult világosság.”

821.

„Nagy a különbség kísértés és tévedésbe ejtés között. Isten kísértésbe visz, de nem ejt tévedésbe.”

826.

„Az igazi csodákban a szeretet hiánya miatt nem hisznek az emberek, »De ti nem hisztek, mert ti nem az én juhaim közül valók vagytok.« (Jn. 10:26) A hamisakat a szeretet hiánya miatt hiszik el.”

895.

„Soha olyan igazán és vidám szívvel nem cselekszünk rosszat, mint amikor lelkiismeretünkre hivatkozva cselekedjük.”

911.

„Feltétlenül ölni kell, ha azt akarjuk, hogy ne legyenek gonoszok? Csakhogy ez nem egyéb, mint egy helyett kettőt csinálni.” (A gonoszt jóval győzd meg.) (Rm. 12:21)

?

„Azt tehát, hogy hatalmas van a láthatatlan javak nyújtására, Isten azzal mutatta meg, hogy bebizonyította hatalmát a láthatók felett. A Vörös-tenger kettéválasztása.” (Ésa. 51:10-11)

678.

„A Megváltónak két eljövetele lesz: az egyik nyomorúságban, hogy megalázza a kevély embert, a másik dicsőségben, hogy felemelje a megalázott embert.”

67.

„A tudományok hívságos volta. - A külső dolgok tudománya sohasem nyújt vigasztalást erkölcsi tudatlanságomra szomorúságom idején; de az erkölcsök tudománya mindenkor megvigasztal a külső dolgokban való tudatlanságomért.”

527.

„Isten ismerete a magunk nyomorúságának ismerete nélkül kevélységet szül. Nyomorúságunk ismerete Istené nélkül viszont kétségbeesést. Jézus ismerete e kettő között foglal helyet, mert egyaránt megtaláljuk benne Istent és a mi nyomorúságunkat.”

534.

„Csak kétféle ember van: az igazak, akik bűnösnek, s a többi, a bűnösök, akik igaznak hiszik magukat.”

580.

„A természetben található tökéletességek azt bizonyítják, hogy a természet Isten képe, míg a hiányosságok annak bizonyosságai, hogy csupán a képe és nem maga Isten.”

495.

„Amint természetellenes vakság anélkül élünk, hogy kutatnánk, mik vagyunk, ugyanúgy szörnyűséges vakság az, ha hiszünk Istenben, és bűnben élünk.”

66.

„Meg kell ismerni önmagunkat: még ha nem segít is hozzá bennünket az igazság megtalálásához, legalább arra jó, hogy rendet teremtsünk az életünkben, márpedig ennél nincs helyesebb dolog.”

352.

„Nem rendkívüli teljesítményeiből, hanem hétköznapi viselkedéséből állapíthatjuk meg, mire képes valakinek az erénye.”

265.

„A hit valóban arra tanít, amit érzékeink nem tárnak fel előttünk, de nem az ellenkezőjére annak, amit látnak. Fölöttük áll, nem pedig ellenük szól.”

267.

„Az ész legnagyobb cselekedete annak felismerése, hogy végtelen sok olyan dolog van, amely meghaladja: csak gyengeségét bizonyítja, ha nem jut el e felismerésig. Ha már a természetes dolgok is meghaladják az észet, mit mondjunk a természetfelettiekéről?”

257.

„Csak háromféle ember van; az egyik fajta az, amelyik megtalálta Istent, és szolgálja; a másik, amelyik minden igyekezetével keresi, de még nem találta meg; végül a többi, aki úgy él, hogy nem keresi, és nem is találta meg. Az elsők értelmesek és boldogok, a legutóbbiak balgák és boldogtalanok, a közbülsők boldogtalanok és értelmesek.”

259.

„A közönséges embereknek megvan az a képességük, hogy nem gondolnak arra, amire nem akarnak

gondolni. »Ne foglalkoztatok a Messiásról szóló szövegekkel!« - mondta a zsidó a fiának. A mi embereink is gyakran így cselekszenek. Ezért maradnak fenn a hamis vallások, sőt sok ember számára az igazi is. De akadnak olyanok is, akik nem rendelkeznek azzal a képességgel, hogy elkerüljék a gondolkozást, és minél jobban tiltják nekik, annál inkább gondolkoznak. Az ilyenek, elhagyják a hamis vallásokat sőt, ha nem lelnek megalapozott fejtegetésekre, az igazit is. »

165.

„Ha valóban boldog lenne állapotunk, nem kellene elterelnünk róla gondolatainkat, hogy boldognak érezzük magunkat.”

166.

„Szórakozás. Könnyebb elviselni a halált, ha nem gondolunk rá, mint a gondolatát, még ha nem fenyeget is bennünket veszély.”

168.

„Szórakozás. - Nem tudtak gyógyírt találni a halálra, a nyomorúságra, a tudatlanságra. Hogy még is boldogan élhessenek, azt eszelték ki, hogy nem gondolnak rá.”

172.

„Jövő. - A jelen sohasem a célunk; a múlt és a jelen csak eszköz: egyetlen célunk a jövő. Ezért sohasem élünk, hanem azt reméljük, hogy majd élünk; s mivel állandóan boldogságra készülünk, elkerülhetetlen sorsunk, hogy sohase legyünk boldogok.”

240.

„Már rég lemondtam volna a gyönyörök hajszolásáról - mondják -, ha hinnék. Én meg ezt válaszolom: »Már rég hinne, ha lemondott volna a gyönyörök hajszolásáról!«”

376.

„Az ember gyarlósága sokkal szembetűnőbb azokban, akiknek nincsen róla tudomásuk, mint azoknak, aki ismerik.”

30.

„Csak a fülére hallgat, mert nincsen szíve.”

10.

„A magunk lelte magyarázatok általában jobban meggyőznek bennünket, mint azok, amelyek másoknak jutottak eszükbe.”

175.

„Annyira nem ismerjük magunkat, hogy sokan már-már a halál torkában érzik magukat, holott tökéletesen egészségesek; sokan pedig a halál torkában is tökéletesen egészségesnek hiszik magukat, mert nem érzik a készülő lázat vagy a keletkező tályogot.”

434.

„... végül is, ha az ember sohasem esett volna bűnbe, most ártatlanságában nyugodtan élvezné az igazságot és a boldogságot; ha pedig eleve romlott lett volna, akkor meg fogalma sem lenne sem az igazságról sem a boldogságról.”

Bibliai könyvek rövidítése

I. Móz.	Mózes első könyve
II. Móz.	Mózes második könyve
III. Móz.	Mózes harmadik könyve
IV. Móz.	Mózes negyedik könyve
V. Móz.	Mózes ötödik könyve
Józs.	Józsue könyve
Bír.	Bírák könyve
Ruth	Ruth könyve
I. Sám.	Sámuel első könyve
II. Sám.	Sámuel második könyve
I. Kir.	Királyok első könyve
II. Kir.	Királyok második könyve
I. Krón.	Krónika első könyve
II. Krón.	Krónika második könyve
Ezsd.	Ezsdrás könyve
Neh.	Nehémiás könyve
Eszter	Eszter könyve
Jób	Jób könyve
Zsolt.	Zsoltárok könyve
Péld.	Példabeszédek könyve

G
É
S
T
E
V
Ö
Z
S
Ó

Préd.	Prédikátorok könyve
Én. én.	Énekek éneke
Ésa.	Ésaiás próféta könyve
Jer.	Jeremiás próféta könyve
Jer. sir.	Jeremiás siralmi
Ezék.	Ezékiel próféta könyve
Dn.	Dániel próféta könyve
Hós.	Hóseás próféta könyve
Jóel	Jóel próféta könyve
Ámos	Ámos próféta könyve
Abd.	Abdiás próféta könyve
Jón.	Jónás próféta könyve
Mik.	Mikeás próféta könyve
Náh.	Náhum próféta könyve
Hab.	Habakuk próféta könyve
Sof.	Sofóniás próféta könyve
Agg.	Aggeus próféta könyve
Zak.	Zakariás próféta könyve
Mal.	Malakiás próféta könyve

Mt.	Máté evangéliuma
Mk.	Márk evangéliuma
Lk.	Lukács evangéliuma
Jn.	János evangéliuma
Ap. csel.	Apostolok cselekedetei
Rm.	Rómabeliekhez írt levél
I. Kor.	Korintusbeliekhez írt első levél
II. Kor.	Korintusbeliekhez írt második levél
Gal.	Galáciabeliekhez írt levél
Ef.	Efézusbeliekhez írt levél
Fil.	Filippibeliekhez írt levél
Kol.	Kolossébeliekhez írt levél
I. Thessz.	Thesszalonikabeliekhez írt első levél
II. Thessz.	Thesszalonikabeliekhez írt második levél

G
É
S
T
E
V
Ö
Z
S
Ú

I. Tim.	Timóteushoz írt első levél
II. Tim.	Timóteushoz írt második levél
Tit.	Titushoz írt levél
File.	Filemonhoz írt levél
Zsid.	Zsidókhöz írt levél
Jak.	Jakab apostol levele
I. Pt.	Péter apostol első levele
II. Pt.	Péter apostol második levele
I. Jn.	János apostol első levele
II. Jn.	János apostol második levele
III. Jn.	János apostol harmadik levele
Júd.	Júdás apostol levele
Jel.	Jelenések könyve

